

Drets humans

Dm, 29/06/2010 per Josep Roca

[Des de l'Amazònia occidental](#)

La vida i l'activitat pastoral de cada dia ens fan adonar de com és important treballar per ajudar les persones a créixer en la consciència i el respecte pràctic de la dignitat i els drets de cadascú. Les darreres setmanes hem viscut o parlat sobre alguns fets que ens diuen que el treball en aquest sentit no pot parar; o potser fins i tot ha de ser més intens que un temps enrere, perquè les violacions dels drets humans es poden tornar més subtils i menys perceptibles a simple vista.

Fa vuit dies teníem reunió de tots els Agents de Pastoral de la nostra regió diocesana. Va aparèixer un problema concret: parelles que demanen el casament religiós i no volen casar-se civilment degut a dificultats econòmiques o burocràtiques. El problema ve de lluny. Ve del fet que al Brasil -i a d'altres països veïns- el Registre Civil no és públic ni gratuït, sinó que el fan notaries privades. Anys enrere, quan havia acompanyat el treball amb bolivians residents al Brasil, havia comprovat amb els propis ulls com una persona canviava en poques hores de data i de lloc de naixement, sempre que hi hagués prou diners per pagar un Certificat de Naixement en una d'aquests notaries privades del país veí.

Quan el Brasil va eleborar la nova Constitució, el 1988, s'hi va voler incloure com a dret de tots els ciutadans el poder tenir gratuïtament i com a servei públic els registres de naixement, de mort i el casament civil. La pressió de les notaries de tot el país va ser tanta que no va entrar a la Constitució. Posteriorment, però, el Govern havia anat creant algunes oficines públiques de Registre Civil, en què els serveis es feien de forma gratuïta. Però ara, i de manera ben silenciosa, les ha suprimides totes i només queden les privades. Que, en el cas de casament civil, ho fan car per al poder adquisitiu de la gent humil, i més encara si han de demanar una partida de naixement en algun altre lloc.

Què hem de fer, en aquests casos? Desaconsellar el casament civil i fer només el religiós? Reivindicar el dret de les persones a poder-se casar sense un (alt) cost econòmic? La qüestió de fons és que aquest sistema sempre fa que el pobre sigui un ciutadà de segona categoria. O, fins i tot, que no sigui ciutadà, perquè encara hi ha una bona quantitat de persones sense cap document: són els "sense papers" dins del propi país.

Uns dies després d'aquesta trobada, en un Jutjat inaugurat fa pocs mesos a la nostra regió, es va fer una sessió informativa sobre el treball esclau. Això vol dir que el treball esclau continua entre nosaltres. Prou que ho sabem. La prova més clara és que de tant en tant surt als mitjans de comunicació que la Policia Federal ha alliberat un grup de persones que eren mantingudes en règim de treball esclau.

En aquest punt es topa amb la dificultat de l'enorme extensió territorial: aquest tipus de crim se sol practicar en grans propietats rurals molt allunyades de ciutats i pobles, i moltes vegades de difícil accés. Un altre problema seriós és que la majoria de vegades les persones que en són víctimes no volen fer la denúncia o presentar-se com a testimonis: la por a possibles represàlies pesa més que no pas la reivindicació dels propis drets. No és infreqüent trobar persones que demanen ajuda per sobreviure dient que han estat treballant unes quantes setmanes i, al final, no els han volgut pagar. Quan se'ls convida a presentar una denúncia formal,

sempre topem amb una negativa: volen només la petita ajuda que se'ls pot oferir donant-los menjar o per marxar a un altre lloc a buscar nova feina.

Hi ha encara el problema de poder demostrar que un treball és realment “esclau” i no simplement il.legal. Però potser el repte més gros és fer que hi hagi un creixement en la consciència de la dignitat de totes les persones. I que tota la societat s’hi vulgui comprometre. A finals d’abril es van celebrar els cinquanta anys de la inauguració de la capital del país, Brasília. I, coincidint amb aquest aniversari, es va celebrar un Congrés Eucarístic en aquella ciutat. En una de les ponències del Congrés, parlant sobre Eucaristia i dignitat humana, un advocat convidava a estar atents al seguit de lleis que es van creant darrerament i que tendeixen a augmentar l’individualisme, els privilegis dels més forts econòmicament i que a la llarga poden anar esborrant de la legislació civil els drets bàsics i universals de la persona humana.

Com a comunitat de creients tenim molta feina a fer en aquest camp!